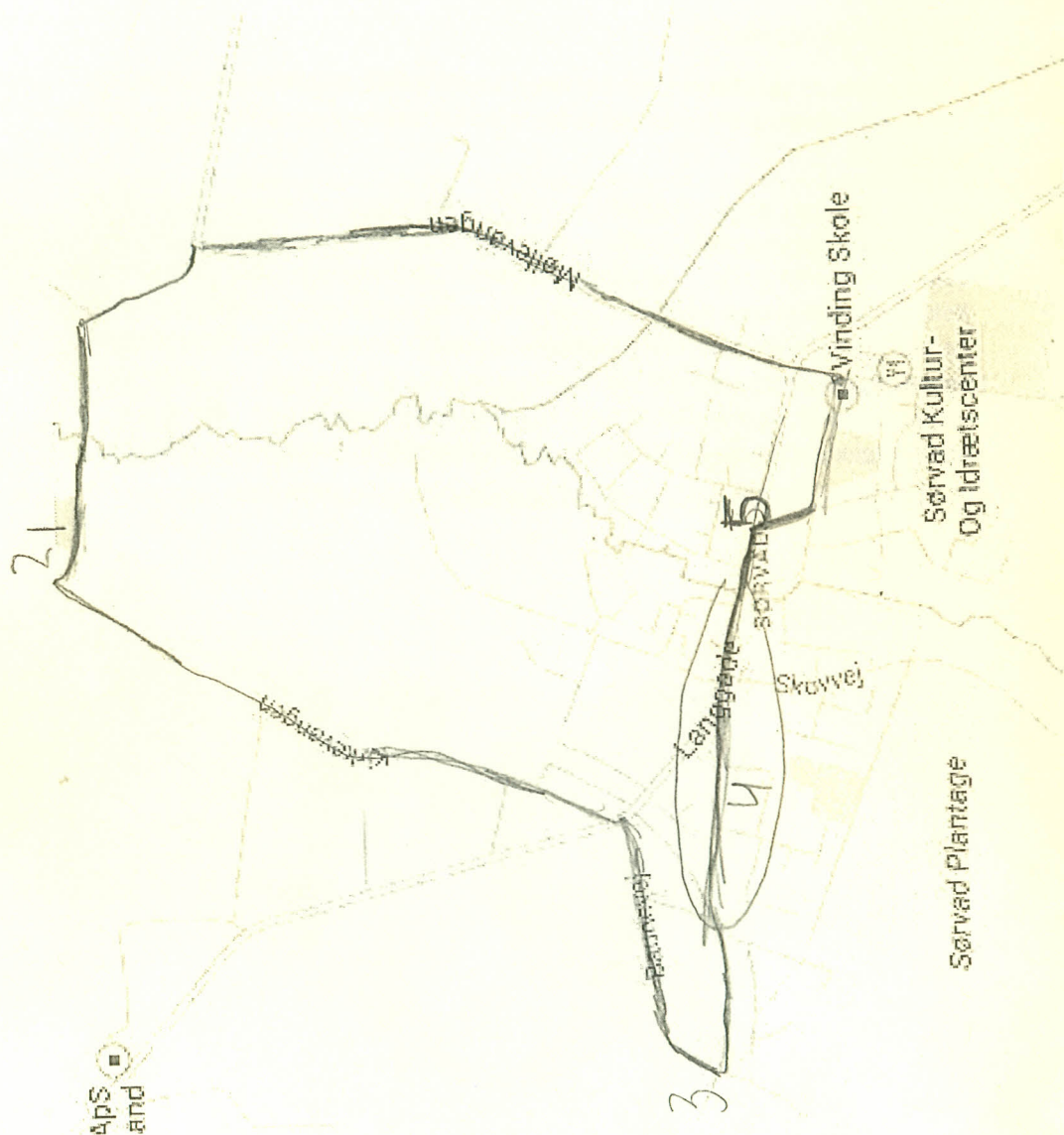

Kend din by Sørvad.

Fortællersti på 5,6 km.

Udarbejdet af:
Ian Johansen,
Alex N. Bøgvald,
Jesper A. Vestergård
og Mikkel Frederiksen.

Forord

I marts 2014 fik 6. årgang på Vinding Skole følgende opgave:

Lav en fortællesti i Sørvad

En *fortællesti* er en afmærket rute, hvor der til bestemte steder er knyttet fortællinger. Grupper af elever valgte fire til fem fortællinger fra Sørvad og omegn. Inspiration og viden fik eleverne fra Lokalhistorisk Arkiv, familiemedlemmer og andre borgere i Sørvad samt bøgerne *Sørvads historie* og *Ørnhøjbanen*¹

Resultatet af en uges intens arbejde er elleve hæfter med fortællestier af varierende længde. Nogle fortællinger går igen i flere hæfter, andre findes kun et sted.

Du har nu mulighed for at få både motion og viden om din by, når du bevæger dig ud på *fortællestierne*. Følg kortet, der er på bagsiden af folderen og læs fortællingerne på vejen.

God fornøjelse

6. årgang, Vinding Skole 2014

¹ Bøgerne er udgivet af Lokalhistorisk Arkiv for Vinding Sogn

Post 1

Modstandsgruppen i Vinding

Vinding Gruppe (Præstevejen 2)

Vi ved alle, at der i Danmark under 2 verdenskrig var en modstandsgrupper¹. Men vidste nogen at der var en i Sørvad?

Vinding Gruppe Bestod Af.

Anker Skou Jørgensen, Johannes Hoffmann, Filip Hoffmann, Gerhard Hoffmann, Torben Kokholm, Peder Hoffmann, Niels Lauersen, Jens Daniel Bitsch Larsen, Svend Bilberg, Vilhelm Jørgensen, Christian Mikkelsen, Jørgen Illum, Søren Eriksen, Børge Kokholm, Jens Peder Bækkelund.

Missioner.

De missioner som Vinding gruppen primært udførte omhandlede springning af borer, sabotage af tog og overfald af mindre patruljer.

Fire modstandsfolk fra Vinding gruppe dømt til døden.

Brøderene Carl Einer Hoffmann, Christian Hoffmann, Aage Hoffmann og deres fætter Hakon Kokholm blev pågrebet af Gestapo⁴. Derefter måtte Torben Kokholm gå under jorden. Han måtte gemme sig i ladet på dyrelægens bil, hvorefter han tog kasser med medicin kirurgisk udstyr. Men under turen blev de standset af tyskerne, som ledte efter Torben. De skulle til at tage udstyret af, da dyrelægen sagde "nej pas på det kan springe". Tyskerne blev så bange, at de lod dem passere vejen. En præst i Vejvad gemte Torben i kirken. Så skulle Torben Kokholm lade som om, at han arbejdede på kirken, hvor han gravede huller, til de folk der var døde.

1. Modstandsgruppers betydning: En gruppe af mennesker som gik imod de nazistiske² styrker under den anden verdenskrig.
2. Betydningen af en Nazist: En nazist er et medlem af Hitlers³ nazistiske parti.
3. Hitlers plan under anden verdenskrig: Hitlers plan var tage kontrol over hele Europa og dernæst hele verden, til allersidst ville Hitler krone sig selv til konge af hans tredje rige.
4. Gestapo: Det tyske politi under 2 verdenskrig.

Post 2

Englændere i Sørvad (Præstevej 2)

Her i Sørvad har lokalbefolkningen under anden verdenskrig gemt mindst to englændere.

Den ene englænder gemte sig i et krat nær kirken lidt uden for Sørvad, han levede på en gammel beskidt madras.

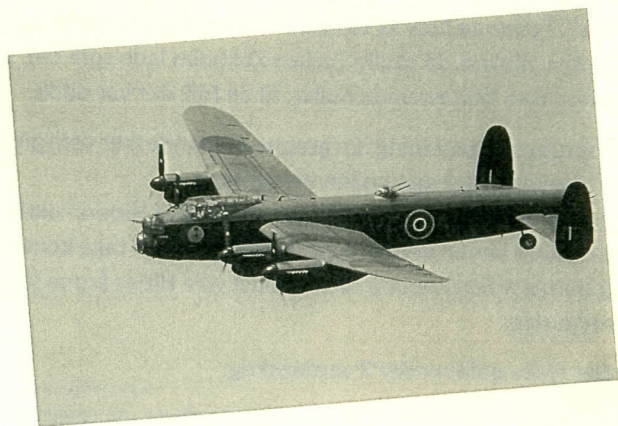
Sine våben gemte han i huler rundt omkring hans *bopæl*.

En anden englænder boede ved Baunen.

Han hoppede ud af en 'Lancaster', men han blev skadet, da han udløste sin faldskærm.

Da han landede på jorden, fik han sådan nogle lunde fikset sit ben.

De lokale fra Sørvad hjalp ham, ved at give ham mad og drikke og ikke mindst skjule ham. Englænderen boede ligesom den anden på en beskidt madras, hvor han gravede huller i jorden, hvor han kunne gemme sine våben.

Post 3

Våben (Agerfeldvej 1)

De danske modstandsfolk kunne ikke bare have pistoler og geværer liggende på køkkenbordet derhjemme eller andre steder i huset. Det ville være for farligt, hvis det blev opdaget. Men de skulle jo have noget at forsvare sig med. Derfor gemte de fx en lille pistol i en bog eller i en madras. De våben som modstandsfolkene brugte til missioner, var sprængstof og geværer, som de gemte i forskellige huler. Her i Sørvad var der en hule bag kirken. Modstandsgruppen bestemte selv og lavede selv deres huler og gemmesteder til deres våben. De gemte ikke kun våben men også personer fx engelske spioner. En engelsk spion blev gemt ude i en skov, og en anden holdte sig skjult ude ved kirken. Modstandsgruppen gravede huler under jorden. Da de blev færdige med hulerne, lagde de deres våben derned, og dækkede hullet med pinde og blade. Våbnene de brugte var fx. STEN-GUN, som de forsvarede sig med, når tyskerne angreb.

Våben de brugte i Sørvad under 2. verdenskrig

STEN-GUN, Colt M1911 og Kar98r

Nedkastninger

Modstandsfolk tændte nogle lys, derefter kom en 'Lancaster', som er et fly og smed nogle containere og måske en mand ned. Nedkastningen foregik ude på Baunen.

Normalt blev der fra et fly kastet, 5 containere og en englænder ned.

Post 4 (Langgade 32)

Moderen til brødrene Kokholm

Som mor til brødrene Kokholm, må det have været svært, at man ved, at ens drenge måske bliver taget af Gestapo. Hun gravede alle billederne af sine sønner ned i haven, på den måde kunne Gestapo ikke opdage, at hun var i familie med dem. Hendes niece Signe Hofmann blev dræbt i et tog, der blev beskudt af tyskerne.

Rationering af alt

I krigen manglede man en masse dagligvarer. Man fik rationeringsmærker til fødevarer. Så det var rart at få en dejlig stor gås til jul. Men som sagt gjorde rationeringsmærkerne det sværere at få den store indkøbskurv fyldt med det hele. Der var også rationering på benzin, så folk begyndte at lave deres biler, så de kunne køre på kul.

Dette Mærke giver i FEBRUAR 1942 Ret til Køb af 1/2 kg SUKKER	Dette Mærke giver i MARTS 1942 Ret til Køb af 1/2 kg SUKKER
Dette Mærke giver i FEBRUAR 1942 Ret til Køb af 1/2 kg SUKKER	Dette Mærke giver i MARTS 1942 Ret til Køb af 1/2 kg SUKKER
Dette Mærke giver i JANUAR 1942 Ret til Køb af 1/2 kg SUKKER	Dette Mærke giver i MARTS 1942 Ret til Køb af 1/2 kg SUKKER
Dette Mærke giver i JANUAR 1942 Ret til Køb af 1/2 kg SUKKER	Dette Mærke giver i MARTS 1942 Ret til Køb af 1/2 kg SUKKER

POST 5.

Smed. (Langgade 25)

På Langgade 25 her i Sørvad, har der været smed i gamle dage. Der levede Chr. Lassen som drev smedeforretningen, hesteko hestesøm og en masse andet ligesom dette.

Der har i tidernes løb været mindst 3 smede i Sørvad, og en af dem har også været med i modstandsgruppen i 2. verdenskrig. Der har også været en smedeforretning i den bygning, som vi i dag kalder for havemaskineudstillingshuset. Der boede Torben Kokholm sammen med sin hustru, som var hjemmesygeplejeske i Vinding kommune. Torben Kokholm var også med i modstandsgruppen i 2. verdenskrig. Torben solgte senere sin smedeforretning til Ole Karskov, som efter at have købt den, solgte den videre til Poul Ø. Hansen. Der flyttede Poul smedeforretningen over i den gamle mejeribygning. Poul rev den så senere ned og byggede i stedet en anden bygning.

Der har også været en gammel smed i nærheden af kirken.

